

Opening Verantwoordingsdag, 16 mei 2018
Door de Voorzitter van de Tweede Kamer, Khadija Arib

Versie I, d.d. 3 mei 2018

Goede morgen allemaal, welkom.

Vandaag vieren wij Verantwoordingsdag.

Op deze dag maken wij ons los uit de waan van de dag om terug te kijken op ons werk.

Zoals ieder jaar buigen we ons over de jaarverslagen van de ministeries en de rapporten van de Algemene Rekenkamer.

Het is dit jaar voor de 19^e keer Verantwoordingsdag.

Twee Jannen hebben aan de wieg gestaan van de eerste Verantwoordingsdag.

Het D66-Kamerlid Jan van Walsem was in 1997 het eerste Kamerlid dat openlijk pleitte voor de instelling van een Verantwoordingsdag voor het kabinet.

PvdA'er Jan van Zijl zat een werkgroep voor die het concept verder uitwerkte, waarna in 2000 de eerste 'Dag der Verantwoording' een feit was.

Al snel raakte een minder chique term in zwang: Gehaktdag.

Inmiddels is Verantwoordingsdag nog een term rijker: de V100.

Vorig jaar vond op initiatief van Pieter Duisenberg de eerste V100 plaats, waarbij groepen burgers uit allerlei lagen van de bevolking in de Tweede Kamer bij elkaar komen om vragen te formuleren over de jaarverslagen van de ministeries.

Dit jaar heeft Joost Sneller het stokje van Pieter Duisenberg overgenomen als initiator van de tweede editie van de V100.

Op Verantwoordingsdag stellen we ons de vraag:
wat is er gebeurd met het belastinggeld?

De overheid besteedt elk jaar ongeveer 280 miljard euro.

Is dat op verantwoorde wijze besteed?

Zijn daarbij meetbare doelen gesteld?

Zijn die doelen ook gehaald?

Zijn de regels netjes gevolgd?

Het parlement heeft als medewetgever een beslissende stem in het bepalen waaraan het belastinggeld besteed wordt.

De jaarlijkse controle van de uitgaven begint vandaag.

De financiële kant van ons werk is dus ontzettend belangrijk.

Een speciaal welkom daarom aan Arno Visser, president van de Algemene Rekenkamer.

De Algemene Rekenkamer helpt door haar verantwoordingsonderzoek het parlement bij de financiële controle.

Na dit ontbijt vertelt Arno Visser in een persconferentie hoe Nederland het er financieel vanaf heeft gebracht afgelopen jaar.

Maar zo meteen licht hij speciaal voor ons alvast een tipje van de sluier op.

Maar geld – sorry Arno - zegt niet alles.
Alleen geld maakt niet gelukkig.

Dat maakt geluk zo prachtig en tegelijk zo ongrijpbaar.
Daar worden al eeuwen liederen over gezongen.

In oktober 2015 startte een tijdelijke commissie uit de Tweede Kamer onder voorzitterschap van Rik Grashoff met nadenken over een breder welvaart begrip.

Het Bruto Binnenlands Product (BBP) geeft namelijk onvoldoende inzicht in hoe het gaat met Nederland. Het BBP wordt gebruikt om te laten zien hoe het met onze economie gaat.

Maar deze economische meetlat is minder geschikt onze welvaart in de brede betekenis te bepalen.

Daarvoor moeten we misschien ook naar andere zaken kijken, zoals bijvoorbeeld milieu, onderwijs of veiligheid.

En daarvoor moeten we niet alleen kijken naar hoe het nu, hier, gaat.

Maar ook naar de gevolgen voor de welvaart straks en elders.

Wereldwijd zijn er allerlei initiatieven gaande om naast het BBP ook andere instrumenten te ontwikkelen om deze brede welvaart te meten.

Er bestaat een 'World Happiness Report'. Daarin staat Nederland op de zesde plek.

Bhutan meet jaarlijks het BNG, Bruto Nationaal Geluk.

En in de gemeente Schagen, wat dichterbij, heeft één van de wethouders 'geluk' in zijn portefeuille. Overigens heeft deze wethouder óók de portefeuille financiën.

Blijkbaar hebben deze twee zaken toch wel wát met elkaar te maken.

De tijdelijke commissie concludeerde dat het brede welvaartsbegrip meer gestructureerde aandacht verdient in het politieke en maatschappelijke debat.

Ik citeer de commissie:

“De commissie beveelt daarom aan een jaarlijkse Monitor Brede Welvaart te ontwikkelen die aansluit bij een groeiende internationale consensus over standaarden voor het meten van brede welvaart.

De commissie vindt het jaarlijkse verantwoordingsdebat hiervoor het meest geschikte moment.”

Deze aanbeveling is door de Tweede kamer én door het kabinet omarmd.

U begrijpt het al: vandaag verwachten wij de eerste Monitor Brede Welvaart.

Tjark Tjin-A-Tsoi, Directeur-Generaal van het Centraal Bureau voor Statistiek, zal ons daar straks iets meer over vertellen.

Ik hoop dat deze monitor ons samen met de stukken van de rekenkamer een stevige basis zal bieden voor ons debat.

Zodat wij als Kamer beter inzicht hebben in wat ons werk nu écht betekent voor Nederland en voor de mensen die hier wonen.

Of we daarmee ook kunnen zorgen dat alle Nederlanders gelukkiger worden, dat durf ik niet te garanderen.

Maar om ervoor te zorgen dat we daar wel alles aan doen, hebben we nog één expert ingevlogen.

Hij weet alles van geluk en van ongeluk.

En hij is hier om ons een korte masterclass 'hoe word ik gelukkig' te geven: Guido Weijers.

Dames en heren, ik rond af.

Wij staan aan het begin van een prachtige Verantwoordingsdag, en mooie en spannende verantwoordingsweken.

Graag geef ik het woord aan de president van de Algemene Rekenkamer, Arno Visser.